

SEMINARIS
FRESH

FRESH STREET#1

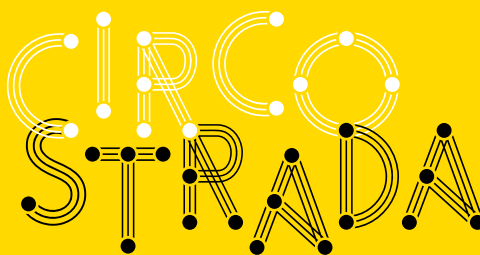
Els dies 9, 10 i 11 de setembre del 2015, a Barcelona i Tàrrrega, Circostrada Network va organitzar, en col·laboració amb FiraTàrrrega, el FRESH STREET#1 - Seminari Europeu per al Desenvolupament de les Arts de Carrer. La primera edició d'aquesta trobada de referència va aplegar 240 persones, entre les quals hi havia professionals, artistes i responsables polítics de tot el món, amb l'objectiu d'examinar l'estat actual de les Arts de Carrer. Grups oberts, sessions especialitzades, xerrades i un programa artístic van donar contingut a aquest seminari de 3 dies destinat, d'una banda, a conèixer les dinàmiques que avui caracteritzen el sector a Europa, i, de l'altra, a reflexionar sobre com podrien ser les Arts de Carrer en un futur. En aquesta publicació recollim les conclusions dinàmiques de totes les sessions, que esperem que siguin una guia útil per a tots els professionals d'Europa i de la resta del món a l'hora de desenvolupar els diversos projectes del sector.

Hors Les Murs

Coordinador de la xarxa, HorsLesMurs és el centre de recursos nacional francès per al circ i les arts de carrer. Fundat l'any 1993 i finançat pel Ministeri de Cultura i Comunicació, treballa per al desenvolupament d'aquests sectors a través d'activitats de documentació, formació, assessorament, xarxes de treball, recerca i publicació.

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

• European Network
Circus and Street ArtS

**Aquesta publicació
ha estat editada
per XTRAX (UK)
i coordinada
per Circostrada
Network.**

Des de 2003, la xarxa Circostrada treballa per desenvolupar i estructurar el circ i les arts de carrer a Europa i més enllà. Amb més de 70 membres, contribueix a construir un futur sostenible per a aquests sectors en potenciar els agents culturals a través d'accions d'investigació i recerca, intercanvis professionals, promoció, enfortiment de capacitats i informació.

EDITORIAL

Al setembre del 2015, Circostrada Network va organitzar, en col·laboració amb FiraTàrraga, el FRESH STREET#1, el primer Seminari Europeu per al Desenvolupament de les Arts de Carrer. Més de 200 agents culturals procedents d'Europa i de la resta del món es van aplegar a Barcelona i Tàrraga (Catalunya, Espanya). Aquesta representativa trobada va constituir una oportunitat única per tenir una visió general de l'estat actual del sector a Europa i per reflexionar sobre com poden ser les Arts de Carrer en un futur.

Un grup de treball intern de la xarxa, compost per organitzacions culturals de 8 països europeus compromeses amb les Arts de Carrer, van dissenyar els continguts d'aquest seminari sense precedents. Tots plegats, i cadascú amb la seva visió única, van fer possibles tres dies de reflexió i d'intercanvi de coneixements destinats a determinar quina és la raó de ser de les Arts de Carrer i a formular un seguit de recomanacions relatives a l'estructuració i al desenvolupament del sector a Europa.

En aquesta primera gran trobada europea sobre el futur de les Arts de Carrer, l'objectiu del grup de treball era, doncs, debatre les qüestions principals a fi d'assentar les bases per a futures discussions a propòsit de les prioritats del sector. Es va convidar els delegats a debatre l'estat i el paper de les Arts de Carrer (en aspectes com la promoció, l'espai públic, la mobilitat, la formació i l'estètica), a través de panells oberts i sessions especialitzades dirigides i impartides per prestigiosos professionals d'arreu d'Europa. De les sessions del FRESH STREET n'havien de sortir els plans estratègics del sector: on som i què hem de fer per continuar creixent?

Aquesta publicació pretén recollir una visió dinàmica de cadascuna de les sessions que es van celebrar, assenyalant què és el que hi ha en joc i aïllant-ne els assumptes clau. Les sessions ofereixen una visió única pel que fa a les principals perspectives i els objectius de les Arts de Carrer.

Aquestes arts tenen una especial capacitat per unir les persones amb independència del seu origen, nacionalitat o factors econòmics. Transcendeixen les fronteres lingüístiques o geopolítiques. Ofereixen una gran plataforma pública per a la llibertat d'expressió i conviden el públic i els artistes a reavaluar les ciutats, els pobles i els espais públics on es desenvolupen. Al nucli del FRESH STREET#1 hi ha la voluntat de delinear el futur d'aquesta important expressió artística en l'àmbit europeu, de reflexionar plegats a propòsit dels nostres reptes i possibilitats i sobre la manera de contribuir a la creació d'una Europa Cultural, que transcendeixi la diversitat nacional d'Europa.

Circostrada Network pretén que el FRESH STREET se celebri biennalment i que esdevingui una cita ineludible per als agents culturals, en la qual es fomenti la reflexió sobre l'evolució de les Arts de Carrer a Europa i a arreu del món. El FRESH STREET#2 prendrà en consideració els projectes reeixits, debatrà sobre els desafiaments i identificarà les noves possibilitats. Tothom està convidat a participar-hi.

El futur de les Arts de Carrer és a les nostres mans. Siguem responsables, reivindicuem, participem, mobilitzem, treballem plegats i construïm una Europa millor a través de les Arts de Carrer.

FRESH STREET#1 EN XIFRES

240 PARTICIPANTS

30 PAISOS DE 4 CONTINENTS

8 FACILITADORS

23 PONENTS

5 CURADORS

3 DIES DE SEMINARI

2 CIUTATS

3 COL·LOQUIS PRINCIPALS

"La construcció d'Europa des de les Arts de Carrer"

"Ens veiem al carrer!"

"Les Arts de Carrer Europees al segle XXI"

4 TAULES DE TREBALL

"Arts de Carrer, persones i espai públic"

"Alt i clar (qui som I què fem)"

"Més enllà de la mobilitat: promovent la col·laboració"

"Formació i transmissió"

2 ACTIVITATS DE TROBADA I INTERCANVI

UN PROGRAMA ARTÍSTIC COMPLET

ÍNDEX

Sessió inaugural: "La construcció d'Europa des de les Arts de Carrer" P.X	4
Relatora: Josephine Burns, Without Walls (Regne Unit)	
Taula de treball #1: "Arts de Carrer, persones i espai públic" P.X	7
Relatora: Anais Biaux, XTRAX (Regne Unit)	
Taula de treball #2: "Alt i clar (qui som I què fem)" P.X	10
Relatora: Bettina Lindstrum, Arts Agenda (Regne Unit)	
Taula de treball #3: "Més enllà de la mobilitat: promovent la col·laboració" P.X	13
Relatora: Marie le Sourd, On the Move (Bèlgica)	
Taula de treball #4: "Formació i transmissió" P.X	16
Relatora: Susan Haedicke, University of Warwick (Regne Unit)	
Col·loqui: "Ens veiem al carrer!" P.X	19
Relatora: Josephine Burns, Without Walls (Regne Unit)	
Organitzadors i col·laboradors de Fresh Street#1 P.X	23

Totes les fotos d'aquesta publicació són de Marti E. Berenguer

El suport de la Comissió Europea per la producció d'aquesta publicació no constitueix un aval del seu contingut, que només reflecteix les opinions dels autors, i la Comissió no es fa responsable de l'ús que es pugui fer de la informació continguda en ell.

SESSIÓ INAUGURAL: LA CONSTRUCCIÓ D'EUROPA DES DE LES ARTS DE CARRER

Relatora: Josephine Burns, Without Walls (Regne Unit)

Facilitadora: Josephine Burns, Without Walls (Regne Unit)

Ponents: Trevor Davies, KIT – Københavns Internationale Teater (Dinamarca); Clair Howells, IFAPS – Federació Internacional d'Arts en Espais Públics (Alemanya); Julien Roseberg, HorsLesMurs - Centre Nacional de Recursos de Circ i Arts de Carrer (França)

Curadora: Maggie Clarke, XTRAX (Regne Unit)

La situació de les Arts de Carrer a Europa

La sessió d'obertura es va dedicar a "assentar les bases" del debat que presidiria la resta de la trobada. Amb aquesta finalitat, es va examinar la situació actual de les Arts de Carrer a Europa i se'n va intentar prefigurar el futur.

Vam instar un prestigiós panel format per tres comentaristes a reflexionar sobre els següents temes i vam convidar el públic a participar en la discussió:

La sessió d'obertura es va dedicar a "assentar les bases" del debat que presidiria la resta de la trobada

El panorama de les Arts de Carrer als països europeus

Quins es consideren els principals èxits que han aconseguit les Arts de Carrer a Europa durant els últims 7 anys (des que va començar la recessió econòmica) i quins són els grans reptes que el sector a Europa encararà en els pròxims anys? Com podem abordar aquests reptes?

Una perspectiva europea

És possible identificar un enfocament "europeu" de les Arts de Carrer? És aquest un concepte útil? On se situa "Europa" en el context internacional de les Arts de Carrer? És possible determinar-ho? Quins assumptes són comuns a les Arts de Carrer que es fan a Europa? Quines són les fortaleses i les debilitats de les Arts de Carrer a Europa? De quina manera es treballa, col·lectivament, a tota Europa, per afrontar els diferents reptes?

Europa en el context internacional més ampli

De quina manera hauríem de treballar amb els nostres col·legues europeus per enfortir la posició de les Arts de Carrer a tot Europa —per fer-les més influents—, tenint en compte que els països tenen recursos diferents, i que la concepció i l'estatus de les Arts de Carrer són també diferents segons els països? Com podem millorar la col·laboració i els vincles a escala europea i internacional? Quines són les nostres actuacions més rellevants?

Desenvolupant les Arts de Carrer: col·laboracions, xarxes i celebració de la diversitat

Europa és rica en diversitat cultural i les Arts de Carrer contribueixen a posar en primer pla els nostres drets democràtics i les nostres identitats i veus, que ens representen, comuniquen i construeixen com a societat. **L'heterogeneïtat d'Europa —social, política, econòmica i cultural— explica que, al llarg del segle XX, les polítiques d'Arts de Carrer s'hagin desenvolupat a velocitats diferents segons el país.**

Així, a Europa, hi ha una gran varietat en termes del reconeixement de les Arts de Carrer com a forma d'art. En alguns països, les Arts de Carrer encara no es consideren una àrea específica de la pràctica artística —per exemple, a Suïssa.

La importància del treball col·laboratiu es va posar en relleu de manera reiterada. Les xarxes —tant les nacionals com les internacionals— han contribuït a millorar la visibilitat i l'estatus de les Arts de Carrer, tant pel que fa als artistes com als festivals i als organitzadors. A França, HorsLesMurs i la Federation des Arts de La Rue, entre d'altres, han donat veu al sector. Al Regne Unit, les xarxes d'ISAN, NASA i Without Walls, entre d'altres, han ajudat a enfortir-lo. El creixement de la Federació Internacional de les Arts

---

les Arts de Carrer contribueixen a posar en primer pla els nostres drets democràtics i les nostres identitats i veus, que ens representen, comuniquen i construeixen com a societat

de Carrer, la qual podria exercir influència sobre patrocinadors i responsables polítics i, alhora, atorgar legitimitat al sector. Segons el grau de desenvolupament de les federacions de cada país, la seva serà una veu autoritzada i representativa. És necessari reconèixer els diferents contextos en què pot tenir lloc la pràctica de les Arts de Carrer. Si bé les festes i els festivals són importants, cal celebrar que les Arts de Carrer es representin en una gran varietat de contextos —espais públics, barris, entorns comunitaris, llocs rurals—,

en l'Espai Públic (IFAPS, segons les seves sigles en anglès) ofereix l'oportunitat de fomentar una xarxa internacional d'organitzacions d'Arts de

que són una part rellevant del nostre àmbit d'actuació.

El fet que les Arts de Carrer siguin capaces d'atreure un nombre públic podria induir els artistes a crear obres destinades a l'entreteniment; com podem assegurar-nos que la creació no se supedita a la necessitat "d'entretenir" el públic de masses, supeditació que perjudica la capacitat dels artistes per crear obres desafiantes? Com podem defensar la forma artística de la pretensió del finançador d'imposar-li un caràcter instrumental? El fet que un gran nombre de festivals se sostinguin gràcies al turisme o a partides pressupostàries destinades a la revitalització de la zona, limita

la llibertat artística?

Hi ha moltes formes de suport al sector depenent dels països, i cada una té els seus propis reptes. Per exemple, a Holanda els artistes poden trobar finançament per fer gires i exportar el seu treball, però els resulta més difícil de trobar-ne per a la creació.

Els festivals constitueixen una oportunitat per mostrar la diversitat cultural, que s'ha ampliat arran de les recents immigracions massives, que han aprofundit les diferències culturals d'Europa, alhora que n'han fet créixer, però, la diversitat artística. Els festivals i les Arts de Carrer creen un teixit de connexions entre comunitats diferents i actuen, doncs, com un antídoto contra les friccions socials. Es tracta que els espectadors esdevinguin ciutadans.

Aprentatge entre iguals i intercanvi de coneixements

Les aportacions del panel d'experts van donar origen a un debat intens, en què van participar molts dels delegats presents en la trobada, que es van referir a les seves experiències: èxits, reptes i expectatives. Es va posar de manifest que el sector creix i guanya reconeixement a tot Europa, si bé cada país té un enfocament diferent de les Arts al Carrer, determinat per la seva història i geopolítica específica.

Tot i que les realitats de cada país són diferents i sempre ho seran, es pot aprendre molt de les experiències dels altres. Per aquest motiu, caldria fomentar i aprofitar les oportunitats per compartir informació (això no només és vàlid per a Europa). I si estiguéssim més ben organitzats, podríem participar més activament en l'àmbit internacional. Hem de millorar la comprensió del que significa aprendre entre iguals i hem de trobar formes per compartir els coneixements.

Les Arts de Carrer tenen una paper molt especial a l'hora de construir i fusionar identitats culturals. Tal com va assenyalar un membre del panel, són una mena d'“acupuntura cultural”.

Ressituar el reconeixement i la formalització de les Arts de Carrer

Els nivells de reconeixement i estatus de les Arts de Carrer són diferents segons els països, però això no suposa necessàriament un obstacle per al creixement i el desenvolupament del sector; la diferència és valuosa en la mesura que tothom aporta alguna cosa diferent per compartir.

El paper de les xarxes és essencial -tant el de les formals com el de les informals. Fomentar les organitzacions que ja existeixen, com Circostrada, i dedicar-hi temps és una tasca necessària; alhora, també es poden construir noves estructures, com les IFAPS, que aportin una veu política rellevant i transnacional al debat sobre la creació artística a l'espai públic.

Aquestes xarxes poden actuar com a poderosos defensors del sector i, el més important, poden donar suport a aquells grups que es dediquen a les Arts de Carrer en països on no tenen reconeixement. Per exemple, es podrien organitzar trobades amb càrrecs electes de l'administració i amb responsables en l'àmbit de les arts i la cultura a fi de traslladar-los el valor de les Arts de Carrer.

Les xarxes són necessàries per dur a terme tasques de recerca, recull de dades i anàlisi —per exemple— del públic. Si aquestes tasques es poden realitzar a tots els països (a través de les federacions), **el sector tindrà molta força, tant a Europa com en altres zones del món, a l'hora de defensar la importància de les Arts de Carrer.**

Facilitadora

JOSEPHINE BURNS és una consultora amb una àmplia experiència especialitzada en arts, cultura i economia creativa i és la presidenta executiva del consorci Without Walls (Regne Unit). Després de deixar l'Arts Council el 1991, va fundar BOP Consulting liderant una gran gamma de projectes, incloent l'informe d'impacte d'Edimburg Festivals i treballant amb empreses com Glasgow Citizens Theatre, LIFT, Streetwise Opera i la revisió del programa de desenvolupament de talents finançat per Esmee Fairbairn Foundation. Com a independent, està treballant amb organitzacions com el Festival Fringe d'Amsterdam.

Curadora: Maggie Clarke, XTRAX (Regne Unit)

Ponents

TREVOR DAVIES va fundar KIT - Københavns Internationale Teater (Dinamarca) el 1979, del qual encara n'és el director juntament amb Katrien Verwilt. Va ser secretari general de l'Aarhus Festival (1985-1990) i de Copenhagen 96 - ECOC (1992-97). L'any 2000 es va traslladar al Regne Unit com a director del Festival Internacional de Salisbury i del New Writing Partnership a Norwich (2000-06). Entre 2008 i 2013 va ser director de projectes d'Aarhus 2017 - ECOC.

CLAIR HOWELLS és membre fundadora i presidenta d'IFAPS (Federació Internacional per a les arts a l'espai públic) i de la Federació Alemanya de Teatre en Espais Públics. També és directora de Theater Titanick Münster-Leipzig, Alemanya. Es formà com a actriu a la Scuola Internazionale di Teatro de Roma, així com també amb Philippe Gaulier a París. Ha estat docent de la FAI-AR (Marsella) i formadora a nombrosos tallers i seminaris a tot el món.

JULIEN ROSENBERG és el director d'HorsLesMurs, Centre Nacional de Recursos de Circ i Arts de Carrer francès. Intervé en diverses universitats en cursos de sociologia de pràctiques i polítiques culturals, ensenya història i anàlisi crítica d'espectacles de circ a ENACR (França) i ESAC (Bèlgica), i col·labora amb diverses revistes artístiques.

TAULA DE TREBALL #1: ARTS DE CARRER, PERSONES I ESPAI PÚBLIC

**Relatora: Anais Biaux,
XTRAX (Regne Unit)**

Facilitadora: Anais Biaux, XTRAX (Regne Unit)

Ponents: Carlos Martins, Opium Lda (Portugal); Morgane Le Gallic, Ville de Pantin -Théâtre du Fil de l'Eau (França); T.V. Honan, Waterford Spraoi Festival (Irlanda)

Curadora: Elodie Peltier, Coopérative de Rue et de Cirque (2r2c) (França)

Arts de Carrer i Espai Públic

Les Arts de Carrer transformen i configuren l'espai públic en un escenari obert a la creació i a la imaginació. Així, gràcies a aquest caràcter obert, i sota diverses formes, tenen un impacte en l'entorn local i en el públic que les converteix en **una de les formes d'art més inclusives i democràtiques.**

Els espectacles i els festivals d'Arts de Carrer han esdevingut en els últims anys un element destacat de les polítiques urbanes d'Europa, i sovint són percebudes com una eina cultural valuosa per a la cohesió social, la rehabilitació urbana i el desenvolupament econòmic. Però quins són els impactes reals de les Arts de Carrer en les persones i els llocs? Com connecten amb la gent? Com mesurem l'impacte econòmic, educatiu i social de les Arts de Carrer? I per a què?

En aquesta sessió, el panel d'experts i els participants van examinar les dinàmiques que es produeixen entre les Arts de Carrer, les persones i l'espai públic i la manera com s'afecten mútuament. A partir d'aquesta profitosa conversa, el grup va elaborar un seguit de recomanacions clau que esperem que ens ajudin a construir les Arts del Carrer del futur.

Les polítiques urbanes i el paper de les Arts de Carrer

Les Arts de Carrer s'han convertit en els últims anys en una valuosa eina de les polítiques urbanes arreu d'Europa. Morgane Le Gallic, del Théâtre du Fil de l'Eau, explica que, a Pantin (França), les Arts de Carrer es consideren un mitjà útil per transformar la percepció que els veïns tenen de la ciutat i per construir relacions amb la comunitat local, de manera que han esdevingut una eina poderosa per a la rehabilitació urbana i el canvi social.

Les Arts de Carrer es programen en un context de festival, però també existeixen fora d'aquesta lògica. Les intervencions diàries són una forma de reconeixement del treball artístic i de democratització cultural, i alhora contribueixen a construir una relació estreta entre l'obra, l'espai públic i la gent. Amb tot, es desenvolupen sota les limitacions que imposa el compliment d'unes normes estrictes. Tot sovint, el treball dels artistes es veu dificultat per aquestes reglamentacions restrictives. Si en alguns països com el Brasil els organitzadors o artistes només cal que informin les autoritats municipals sobre l'activitat que realitzaran a l'espai públic, en

---

Les Arts de Carrer es consideren un mitjà útil per transformar la percepció que els veïns tenen de la ciutat i per construir relacions amb la comunitat local, de manera que han esdevingut una eina poderosa per a la rehabilitació urbana i el canvi social.

molts indrets d'Europa els organitzadors han de demanar permís, que de vegades és difícil d'obtenir.

S'ha fet evident que l'espai públic no és tan públic com creiem, i la línia que separa el que és privat del que és públic és com més va més borrosa. **L'espai públic s'està veient sotmès a canvis radicals i cada cop està més segmentat. D'aquests fenòmens en resulta una juxtaposició d'espais privats amb poc marge per a l'activitat creativa.** La reapropiació de l'espai públic per part dels artistes i els ciutadans és, doncs, una qüestió decisiva en les nostres societats modernes i continua sent un repte fonamental per a les Arts de Carrer.

Les Arts de Carrer i les persones

Si les Arts de Carrer han decidit apostar prioritàriament per l'espai públic és, sobretot, perquè pretenen arribar a un públic nou i divers, en particular a aquell que actualment no està interessat en les Arts de Carrer, o que, de fet, no està interessat en cap art: els espectadors urbans fortuïts. Com ha mostrat T.V. Honan, de l'Spraioi International Street Arts Festival (Irlanda), és fonamental que la gent trobi el seu lloc en el projecte i que se'n sàpiga destinatària. Al festival Spraoi, es convida regularment les comunitats locals a prendre-hi part, cosa que facilita que se'l facin seu. El festival es concep com a portador de noves relacions i, amb aquest enfocament, es vincula a la comunitat i l'ànima a participar activament en les seves propostes.

Això no obstant, la relació amb les comunitats locals no està exempta de problemes. Per a moltes organitzacions, el repte consisteix a establir-hi una relació de confiança i mantenir-hi el contacte al llarg de l'any. Ara bé: la majoria d'organitzacions disposen de pocs recursos i no munten espectacles durant tot l'any, de manera que els és difícil generar relacions duradores amb el públic.

La relació entre l'obra d'art i l'entorn

"L'espai públic transforma l'obra tant com l'obra transforma l'espai públic"

Morgane LeGallic

Crear una peça per a espais exteriors obliga els artistes a reflexionar sobre la relació entre la seva proposta artística i l'entorn. Algunes creacions estan destinades a llocs específics: han estat concebudes d'acord amb les seves característiques o bé hi responen. L'adequació pot inspirar-se en l'arquitectura de l'indret, la seva població o el seu valor simbòlic. En altres projectes es considera abans de tot que la peça es pugui representar tot al llarg d'una gira; així, l'espectacle es crea de tal manera que no s'hagi d'alterar gaire segons l'espai on s'exhibeix.

Molts participants van assenyalar, però, que mentre que el disseny d'una peça sovint està molt influït per l'entorn, les relacions entre la representació i l'entorn són mútues i molt estretes. "L'espai públic transforma l'obra tant com l'obra transforma l'espai públic", va recordar Morgane LeGallic.

Mesurant l'impacte de les Arts de Carrer

Les Arts de Carrer poden tenir un impacte considerable en la regeneració urbana. Si bé alguns projectes o espectacles són efímers, no és estrany que transformin la relació entre l'indret i les persones que hi viuen. D'una manera semblant, les Arts de Carrer contribueixen a canviar significativament la forma com les societats modernes perceben i utilitzen l'espai públic.

Sempre resulta difícil parlar sobre l'impacte que les arts al carrer (però també les arts en general) tenen en la cohesió social i en l'economia local. Aquesta dificultat prové en part del fet que **l'impacte de les Arts de Carrer sobre la ciutat és fonamentalment simbòlic i no és fàcilment traduïble en els termes de les categories econòmiques i estadístiques.**

Aconseguir legitimitat a través del compromís amb diverses disciplines

Conèixer el públic de les Arts de Carrer és crucial amb vista al seu reconeixement públic i a la seva legitimitació, i disposar de dades concrets és imprescindible per ajudar el sector a reclamar més reconeixement, suport i inversió als diferents agents del món de les arts en general i d'altres sectors. Com va indicar Carlos Martins, d'Opium Lda (Portugal), cal guanyar rellevància en els àmbits de l'administració pública, les agències culturals, les universitats, la ciutadania i els mitjans de comunicació. Cal establir-hi un diàleg, ja que poden ajudar a calcular l'impacte social, educatiu i econòmic de les Arts de Carrer. Aquesta forma d'intervenir en la societat al marge dels espectacles i dels períodes d'activitat de les Arts de Carrer és només una de les estratègies amb què el sector es pot implicar amb el públic d'una manera diferent.

Les Arts de Carrer del futur

L'espai públic és el propi de l'assemblea, dels mercats, dels festivals, de la justícia, del teatre, del joc, de les trobades, del dol, de la conversa, de la protesta, de la religió, del carnaval i de les exhibicions d'unitat nacional. En aquests contextos, l'ús de l'espai públic hauria de ser un dret, no pas una excepció. L'entorn comú exerceix un paper fonamental en la pràctica de les Arts de Carrer —és el llenç de l'artista, un escenari, un lloc per a la creativitat—, en què el procés creatiu requereix el mateix temps i el mateix respecte que s'atorguen a la resta de formes d'art.

La creativitat en l'espai públic sovint entra en conflicte amb l'actuació dels responsables de les polítiques urbanístiques; tots plegats, però, hauríem de lluitar per canviar aquesta realitat. Segons Carlos Martins, d'Opium Lda, les Arts de Carrer haurien de col·laborar molt més amb especialistes de diferents disciplines, els quals poden ajudar el sector a determinar l'impacte social, educatiu i econòmic del seu treball i, per tant, poden ajudar-lo a legitimar la seva demanda de més reconeixement, finançament i inversió. Així mateix, cal que les Arts de Carrer s'adeqüin més al treball dels governs locals, de les organitzacions culturals i de les institucions d'ensenyament superior, així com a la vida diària dels ciutadans. D'aquesta manera, hi ha una oportunitat real d'eleva la funció de les Arts de Carrer a la de principal catalitzador de la regeneració urbana i el canvi social i, per tant, de recuperar l'espai públic fent-lo veritablement públic.

L'entorn comú exerceix un paper fonamental en la pràctica de les Arts de Carrer —és el llenç de l'artista, un escenari, un lloc per a la creativitat

Facilitadora

ANAÏS BIAUX és productora i cap de projectes a XTRAX (entitat que promou les arts de carrer a través de projectes, festivals i fires que fomenten la creació d'artistes britànics i internacionals) amb un extens coneixement del sector de les arts de carrer del Regne Unit i internacionals. És experta en gestió de gires i audiències gràcies al seu treball com a cap de gires del consorci Without Walls i com a productora assistent de Wired Aerial Theater.

**Curadora: Elodie Peltier,
Coopérative De rue et De cirque (2r2c) (França)**

Ponents

T.V. HONAN és el director i fundador del festival internacional d'arts de carrer de Waterford Spraoi (Irlanda), creat al 1993, amb seu als Waterford Spraoi Studios, centre de creació i producció per a les arts de carrer. Waterford Spraoi desenvolupa produccions per a festivals i esdeveniments de tota Irlanda, com ara, la cerimònia d'obertura de la capital europea de la cultura, la "Tall Ships Race" i la cerimònia inaugural dels "World Fire and Police Games".

MORGANE LE GALLIC treballa per a la ciutat de Pantin – Teatre du Fil de l'Eau des del 2009. Dirigeix el teatre de la ciutat i programa els espectacles de carrer. La seva organització va crear el festival "La BUS" que explora possibles connexions entre el desenvolupament de la ciutat i el teatre de carrer. Anteriorment va formar part de l'equip d'HorsLesMurs i va ser coordinadora de la Cooperativa "De rue et de cirque".

CARLOS MARTINS és fundador i soci gerent de l'empresa de planificació cultural i creativa d'Opium Lda. (Portugal). És president d'ADDICT (Agència per al Desenvolupament de les Indústries Creatives) i membre del Consell Nacional de Cultura (Portugal). Va ser tinent d'alcalde de Cultura, Turisme i Desenvolupament Econòmic a Santa Maria da Feira durant 7 anys. Ha estat director executiu de Porto 2.0 - Festival for the New City i del Festival do Norte, i director executiu a la Capital de la Cultura Europea Guimarães 2012.

TAULA DE TREBALL #2: ALT I CLAR (QUI SOM I QUÈ FEM)

**Relatora: Bettina Linstrum,
Arts Agenda (Regne Unit)**

Facilitadora: Bettina Linstrum, Arts Agenda (Regne Unit)

Ponents: Delphine Hesters, Flanders Arts Institute (Bèlgica); Martins Kibers, Festival RE RE RIGA! (Letònia); Angus MacKechnie, Independent Street Arts Network (Regne Unit)

Curadora: Celine Verkest, MiramirO Festival (Bèlgica)

Reconeixement actual

"Alt i clar" va convocar els delegats per debatre, compartir preocupacions i trobar solucions pràctiques al voltant de la pregunta: Com podem aconseguir més reconeixement per a les Arts de Carrer?

La varietat compresa en aquesta forma artística, és en part responsable de les dificultats de fer-ne una defensa adequada?

Per iniciar el debat, vam plantejar dues preguntes: Quina mena de reconeixement volem? Com el descriuríem?

Els participants en el debat van coincidir a assenyalar que cada país i cada localitat afronten reptes diferents pel que fa a la promoció del propi treball, i que el reconeixement depèn de la posició que s'ocupa i del context. Per exemple, al Regne Unit, un dels reptes consisteix a implicar els mitjans de comunicació i els periodistes en els projectes del sector, fomentant un debat crític, mentre que a Letònia s'acaba de descobrir l'espai públic com a àmbit de socialització —en les darreres edicions d'un festival que se celebra a Riga s'han programat Arts de Carrer, però per als ciutadans continua sent una forma d'art completament nova.

En un nou debat sobre la qüestió del reconeixement, els membres del panel de seguida la van situar en el marc més ampli de la defensa sector de les Arts de Carrer, i posteriorment es van preguntar si la falta d'una definició clara d'aquesta forma d'art suposa un obstacle a l'hora de defensar-la de manera òptima. La varietat compresa en aquesta forma artística, és en part responsable de les dificultats de fer-ne una defensa adequada? Ens és més fàcil defensar les arts en general? No correm, doncs, el risc de crear un gueto en competència amb formes d'art més establertes i reconegudes?

Reconeixement a Europa: autoritats locals i finançament públic de les Arts de Carrer

En alguns països, l'expressió "Arts de Carrer" no s'utilitza gens, mentre que en d'altres és una realitat reconeguda i el sistema de finançament públic disposa de personal que coneix bé el sector. Els organismes de finançament sovint reconeixen aquesta forma d'art, però el pressupost que hi assignen no és el mateix que aquell de què es beneficia el teatre convencional.

A Bèlgica no hi ha distinció entre arts de sala i arts de carrer, de manera que els projectes són jutjats amb els mateixos criteris. Si bé el circ és una categoria a part i disposa d'una línia de finançament pròpia, les Arts de Carrer, per raó de la seva transversalitat, de vegades se situen en un punt intermedi.

És l'espai públic realment públic?

En molts països, les normes de seguretat i salut fan que cada cop sigui més difícil usar l'espai públic per organitzar-hi espectacles, i sovint és més fàcil accedir a espais de propietat privada. Bona part dels pressupostos (sovint subvencions d'organismes públics) es gasten en la producció, i negociar amb les autoritats —o trobar la manera d'evitar-ho— cada any resulta més difícil. **En molts casos és determinant la intervenció d'una persona de l'organisme públic.**

A qui s'ha d'accontentar? A patronats de turisme, filantrops, patrocinadors, finançadors o públic?

Les necessitats de les parts interessades poden ser tan diverses que és impossible satisfer tothom a cada nivell. Les arts, i més concretament les Arts de Carrer, per raó de la seva capacitat d'interpel·lar i captivar persones de tots els orígens, sovint corren el perill de ser utilitzades per abordar problemes socials.

Aquests beneficis "col·laterals" de les Arts de Carrer no haurien de ser el factor determinant de la creació. El fet que l'art pugui ser utilitzat amb diverses finalitats pot servir com a argument a favor seu, però la qualitat de l'experiència n'hauria de ser el nucli motivador.

Defensa i reconeixement a Europa

Es va demanar als ponents que donessin exemples d'iniciatives en pro de les Arts de Carrer dutes a terme als seus països:

Regne Unit

Un projecte recent del sector de les Arts de Carrer del Regne Unit dona compte de la importància de disposar de finançament per fer estudis de recerca sobre el públic. L'Independent Street Arts Network (ISAN), juntament amb The Audience Agency, duu a terme un projecte d'investigació de 3 anys destinat a conèixer els perfils del públic: l'origen, la motivació i l'experiència. Aquesta és l'enquesta més important que s'ha realitzat mai als espectadors de les Arts de Carrer, i els primers resultats ja han tingut incidència en les polítiques de l'Arts Council England (l'organisme de finançament nacional).

Bèlgica

Les categories de les subvencions són molt obertes: qualsevol disciplina artística (o combinació de disciplines) pot sol·licitar-ne; també s'hi pot optar aprofitant-se a les categories d'"altres" o "multidisciplinari". Per sol·licitar les subvencions, els artistes han de descriure els seus projectes d'acord amb les següents categories (que es poden combinar): desenvolupament, producció, representació, participació i reflexió. El procés d'avaluació dels projectes és fonamentalment qualitatiu, tant pel que fa a la seva dimensió artística com a l'econòmica. Els projectes no han de complir requisits quantitius i les organitzacions finançades estructuralment només han de cobrir un 12 o un 5% dels propis ingressos —un percentatge a què totes les organitzacions arriben fàcilment. Així doncs, si bé el concepte "Art de Carrer" no és present de forma explícita en la llista de disciplines artístiques, el sistema no l'exclou.

Letònia

En no haver-hi precedents d'aquesta forma d'art, no hi ha artistes locals que la representin. Per tant, el punt de partida és força diferent i s'ha de fer un gran treball preparatori. La premsa i els mitjans de comunicació són uns aliats importants amb vista al creixement del públic i del festival RE RIGA! Els responsables del festival van organitzar un taller per a periodistes a fi d'introduir-los en les Arts de Carrer.

Com abordar la defensa del sector

Pel que fa als problemes associats al reconeixement i la defensa del sector, el que és clar és que varien molt depenent del país o fins i tot la regió. És impossible identificar una estratègia universal. No tots els plantejaments relatius a la promoció de les Arts de Carrer són trasladables a qualsevol cultura, però els exemples adduïts per companys d'arreu del món poden suggerir-nos possibles actuacions o orientar-nos com a punts de referència.

La promoció és una oportunitat; no és "només" parlar amb els polítics o justificar el propi treball: és una oportunitat per crear una comunitat, un públic, un mitjà per ampliar el coneixement de l'expressió artística.

És important tenir clar quins són els reptes específics, a qui volem defensar, quin és el nostre missatge, de quina manera és comprès i qui pot ajudar-nos —això fa més fàcil planificar el camí cap a un objectiu assolible.

La promoció és una oportunitat; no és "només" parlar amb els polítics o justificar el propi treball: és una oportunitat per crear una comunitat, un públic, un mitjà per ampliar el coneixement de l'expressió artística.

Ho podem fer treballant plegats i compartint informació. Poques vegades les institucions i els organismes oficials atenen qüestions particulars, però sí que han de respondre a les federacions, les xarxes i els grups que, d'alguna manera, estan organitzats i són representatius. Hi ha companys que afronten problemes semblants: aprenem dels uns dels altres i compartim informació; aprofitem el treball dels altres en lloc d'ignorar-lo. Defensar el sector és una forma de crear una xarxa amb les persones que ja coneixem —els nostres amics, les nostres comunitats—, però també amb el públic i les altres indústries.

Facilitadora

BETTINA LINSTRUM és directora i fundadora d'ArtsAgenda, empresa productora de creació site-specific i de carrer. Va començar la seva carrera al Kulturbüro de Colònia (Alemanya). Recentment ha estat directora interina d'ISAN (agència nacional per al desenvolupament de les arts de carrer al Regne Unit), ha col·laborat amb XTRAX per obrir enllaços amb festivals de carrer alemanys, i ha estat coordinadora de projectes per a Caravan (aparador internacional del Festival de Brighton). Actualment està preparant un programa de suport d'artistes per UZ Arts (Glasgow).

**Curadora: Celine Verkest,
Festival MiramiO (Bèlgica)**

Ponents

DELPHINE HESTERS és la coordinadora de l'Institut de les Arts de Flandes, i investigadora i experta en polítiques culturals. Va ser membre del Comitè Assessor per a les Arts del govern flamenc. El seu treball a l'Institut de les Arts de Flandes està bàsicament enfocat en el rol dels artistes al sector cultural, en la interculturalització del sector artístic i en la nova "Llei Flamenca per a les Arts". El Flanders Arts Institute és el principal punt de referència per a les arts professionals a Flandes.

MARTINS KIBERS és el productor del Festival de Circ Contemporani i Art de Carrer, RE RIGA!. També és productor del festival d'indústries creatives locals "Adwards" des de 2004 i productor de les instal·lacions de llum i projectes d'espectacles en el marc del Festival Staro de l'Ajuntament de Riga. És fundador i membre del consell d'administració de la organització no governamental "Pievilcigas Pilsetvides Biedriba" (des del 2011), productor, director i membre de la empresa d'entreteniment "Mentols Ltd." (des del 2000).

ANGUS MACKECHNIE és el director executiu d'ISAN - Independent Street Arts Network, la organització referent del sector de les arts de carrer del Regne Unit. Ha treballat al London's National Theatre durant més de 30 anys i va ser productor i programador del Festival Watch This Space durant 10 anys. Ha treballat com a actor, director i dramaturg. També ha estat director de la companyia acrobàtica Joli Vyann's, i es membre dels consells d'administració de Mimbri i d'Upswing.

TAULA DE TREBALL #3: MÉS ENLLÀ DE LA MOBILITAT: PROMOVENT LA COL·LABORACIÓ

**Relatora: Marie Le Sourd,
On the Move (Bèlgica)**

Facilitadora: Marie Le Sourd, On the Move (Bèlgica)

Ponents: Luisa Cuttini, Associazione Culturale C.L.A.P Spettacolodolalvivo (Itàlia); Jens Frimann Hansen, Passage Festival (Dinamarca/Suècia), Marc Van Vliet, Theater Tuig (Països Baixos)

Curadora: Tanja Ruiter, HH Producties (Països Baixos)

La mobilitat cultural com a actitud

La mobilitat cultural és a l'ADN de les Arts de Carrer. Per a molts artistes, col·lectius i companyies, la mobilitat cultural forma part d'una estratègia de supervivència consistent a crear noves obres i arribar a nous públics. Les col·laboracions a llarg termini requereixen un conjunt d'habilitats, recursos i informació que els participants en el FRESH STREET han intentat definir més enllà dels problemes administratius i financers posats en relleu per les col·laboracions europees i internacionals.

---

algunes tàctiques bàsiques i estratègies per establir col·laboracions més sòlides a mitjà i llarg termini, tant en l'àmbit de les Arts de Carrer com en altres sectors

Més que un conjunt de recomanacions, en aquesta sessió es van proposar algunes tàctiques bàsiques i estratègies per establir col·laboracions més sòlides a mitjà i llarg termini, tant en l'àmbit de les Arts de Carrer com en altres sectors. Es presenten en aquest document com un pla de treball que pot ser útil per als particulars i les entitats que pretenen millorar les seves col·laboracions en els contextos europeu i internacional.

Entendre el procés i la visió dels altres

Es detecta la necessitat —en les reunions de les xarxes europees, els festivals, els tallers i en altres trobades en què també es comparteix informació— d'entendre com treballen els programadors, com seleccionen els artistes i els projectes i com els defineixen, d'acord amb la seva visió general dels festivals i els espectacles.

D'altra banda, les necessitats dels artistes requereixen una atenció permanent, sobretot per protegir el seu espai de llibertat creativa. Cal informar-los de les normes i lleis que afecten l'espai o els espais públics on treballen. Alhora, però, convé alliberar-los d'aquelles càrregues addicionals associades, per exemple, a qüestions logístiques o de finançament. Ja fora del sector, les estratègies de

suport que adopten els finançadors i els polítics haurien de partir d'un coneixement més precís de les Arts de Carrer, ja que convé evitar qualsevol mena d'instrumentalització política d'un sector que té un gran impacte sobre el públic de pobles, viles i ciutats.

En definitiva, creiem que s'hauria de buscar constantment un enfocament holístic, que inclogui tots els actors implicats en el desenvolupament de les Arts de Carrer i no s'oblidi del públic i les comunitats locals. La transferència de coneixements entre el sector i —per exemple— els governs municipals és un àmbit que cal explorar a fi que la programació de les Arts de Carrer sigui més consistent.

Nous models de col·laboracions

En relació amb la necessitat d'un enfocament que inclogui els punts de vista de totes les parts implicades, **és urgent explorar nous models de col·laboració en els diversos nivells de competència, i més si tenim en compte que les Arts de Carrer, amb el seu enfocament plurisectorial, poden ser un sector rellevant per a aquestes formes d'experimentació.**

Sempre que sigui possible, cal fomentar les col·laboracions recíproques entre regions, ciutats i/o països i afavorir les relacions bilaterals. Cal doncs evitar una mobilitat unidireccional, que limita la diversitat de les formes d'art a què pot accedir el públic. Cal cercar la col·laboració entre els diferents sectors —des dels artístics i culturals fins als socials, urbans, de seguretat i ambientals—, ja que l'art i la cultura sovint es consideren mitjans de participació social més enllà de la seva dimensió estètica. Dins el sector de les Arts de Carrer, s'ha de fomentar la cooperació entre els diferents festivals i espectacles perquè puguin compartir experiències i costos. Així mateix, reduir l'impacte ambiental i compartir recursos hauria de ser un objectiu comú —caldria tendir, per exemple, a elaborar els materials al mateix lloc on té lloc la representació, buscar-hi allotjament i compartir mitjans de transport.

Cal cercar la col·laboració entre els diferents sectors -des dels artístics i culturals fins als socials, urbans, de seguretat i ambientals-

Accés a la informació

Aquesta és una qüestió transversal a totes les que hem tractat fins ara, i en la qual cal treballar per reforçar la col·laboració i fer-la més fluida i flexible. Per exemple, les dificultats relacionades amb els assumptes administratius, que inclouen —però no es limiten a— la protecció social, els impostos, els visats o les autoritzacions per actuar en un espai públic, s'haurien d'abordar des de l'inici dels projectes. Alhora, s'haurien de promoure punts de contacte per compartir informació. Cal identificar les oportunitats i els mecanismes de finançament de què disposa el sector i compartir la informació tant com sigui possible.

Així mateix, cal que els professionals es comuniquin les dates i la programació definitiva dels festivals perquè no es produeixin duplicitats ni es malbaratin les oportunitats de col·laboració.

També es va posar en relleu l'especificitat del sector, així com la necessitat de definir les normes i lleis que regulen l'ús de l'espai públic i que afecten les Arts de Carrer, ja que no són les mateixes a tot Europa i sovint varien dins un mateix estat, depenent de la regió o l'estat.

Accés a les xarxes

Les xarxes que es basen en relacions estructurades, com Circostrada, o en connexions personals i més flexibles, exigeixen temps, inversió, generositat i obertura. Aquesta inversió és recomanable per a tothom que estigui interessat a anar més enllà d'intercanvis puntuals i vulgui participar en processos col·laboratius a llarg termini. Les xarxes regionals, nacionals i europees són una eina clau per fer sentir molt més la veu —o les veus— del sector, ja que les Arts de Carrer són al nucli de les visions estratègiques locals i europees.

Facilitadora

MARIE LE SOURD és la secretaria general d'On the Move, la xarxa Europea d'informació sobre mobilitat cultural. Aquesta organització ofereix informació sobre les oportunitats de mobilitat culturals i de finançament a Europa i a tot el món, i aborda diversitat de qüestions relacionades amb la mobilitat cultural. També contribueix a projectes amb la xarxa europea IN SITU. Des de 2006 fins 2011 va ser directora del Centre Cultural Francès a Yogyakarta (Indonèsia) després de dirigir durant 7 anys el Departament d'Intercanvi Cultural de la Asia-Europe Foundation-ASEF (Singapur).

**Curadora: Tanja Ruiter,
HH Producties (Països Baixos)**

Ponents

LUISA CUTTINI és la directora de CLAPSpettacolo dal vivo (Circuito Lombardia Arti Pluridisciplinari Spettacolo dal vivo) que rep el suport del Ministeri de Patrimoni i Cultura i Turisme italià. El 2000 va començar a treballar com a organitzadora, programadora i directora de festivals i circuits. Va coordinar el 'Circuito Danza Lombardia' i el 'Circuito Urbano Lombardia Teatro', amb el suport del Ministeri de Cultura i Regió de Lombardia desde 2004. També organitza la 'NID Platform' (Nuova Piattaforma della Danza Italiana, Brescia) i és membre de les xarxes

JENS FRIMANN HANSEN és el director artístic de PAS-SAGE – festival transnacional d'arts de carrer a Helsingør (Dinamarca) i Helsingborg (Suècia), i el president del comitè per al teatre a l'espai públic del Danish Arts Council. Manté diversos càrrecs de confiança en el sector de les arts escèniques a Dinamarca i Suècia. El seu principal camp d'interès és la exploració d'estructures obertes en les arts escèniques que desafien els conceptes teatrals tradicionals, els artistes, les audiències al món globalitzat, així com diferents rols que les arts escèniques juguen a les àrees rurals i urbanes.

MARC VAN VLIET és artista visual i dissenyador del grup Theater Tuig (Holanda), companyia fundada l'any 1999. En els últims 17 anys es va fer conegut a través de diverses actuacions i instal·lacions amb TUIG, que es caracteritzen per la seva fusió d'imatges, moviment i so. El seu treball més recent està centrat en les instal·lacions land-art. Des de 1980 la seva recerca també abasta el disseny interior i exterior, de vestuari la construcció de decorats.

TAULA DE TREBALL #4: FORMACIÓ I TRANSMISSIÓ

Relatora: Susan Haedicke, Department of Teatre i d'Estudis d'Arts Escèniques; Universitat de Warwick (Regne Unit)

Facilitadora: Susan Haedicke, Department of Teatre i d'Estudis d'Arts Escèniques; Universitat de Warwick (Regne Unit)

Ponents: Ebru Gokdâg, EFETSA – Federació Europea d'Educació i Formació en Arts de Carrer & Universitat d'Anadolu (Turquia); Julieta Aurora Santos, Associació Cultural Contra-Regra, Teatro do Mar (Portugal); Jean-Sebastien Steil, FAI-AR (França)

Curador: Jordi Duran, FiraTàrrega (Catalunya, Espanya)

Formació i transmissió en l'àmbit de les Arts de Carrer

La formació i la transmissió són avui aspectes fonamentals del desenvolupament professional de les Arts de Carrer, ja que en els últims anys s'han implantat, sota una gran diversitat de formats, diferents programes d'educació formal i informal. Els principals objectius d'aquesta sessió consistien a resumir els models pedagògics que actualment hi ha en l'àmbit de les Arts de Carrer, a imaginar-ne de nous i a detectar els obstacles que podrien frenar-ne l'aplicació.

Primerament, es van definir els conceptes "formació" i "transmissió". Per formació vam entendre els mètodes formals i informals destinats a instruir els futurs artistes professionals, sovint a través de programes professionals, llicenciatures universitàries i màsters —independents o bé associats amb organitzacions professionals d'Arts de Carrer—, programes informals, tallers no regulars i residències.

En el concepte de transmissió vam incloure no només la informació que cal traslladar als estudiants, sinó també l'educació del públic, els polítics, els planificadors urbanístics i altres organismes clau en l'àmbit de les Arts de Carrer, així com el valor de les Arts de Carrer per a les ciutats del futur.

Models europeus i el valor de la formació i la transmissió

Es va demanar als moderadors que plantegessin les següents qüestions: Quins programes de formació hi ha actualment? Què s'ha d'ensenyar? Com s'ha d'ensenyar? A qui s'ha d'ensenyar? Quin és el valor dels estudis especialitzats en Arts de Carrer? Quins models pedagògics que avui no existeixen podrien ser adequats per a la futura formació dels artistes de carrer? Com podem aplicar-los? Com transmetem la informació i l'anàlisi sobre el valor de les Arts de Carrer? Com podem educar el públic, els polítics, els urbanistes i els periodistes? I, finalment, quina funció té la recerca acadèmica?

Julieta Aurora Santos, del Teatro do Mar (Portugal), va parlar sobre una pedagogia radical en què l'estudiant i el professor aprenen plegats. Segons va assenyalar, és fonamental fer que els futurs artistes es vegin com a consciència del món i com a incitadors del canvi social. Va insistir en què la pràctica era essencial: "El carrer és el tema i la principal aula." Jean-Sebastien Steil, de FAI-AR - Formation Avancée et Itinérante des Arts de la Rue (França), es va referir a la fragmentació dels estudis de les Arts de Carrer i va suggerir un "programa utòpic d'Arts de Carrer" que integri les idees diverses i singulars de cada estudiant, que permeti l'"accident" o la "casualitat", que interpel·li la ciutadania i creació artística alhora, i que ensenyi els futurs artistes a "inventar" a mesura que desen-

volen la seva economia. També va destacar la importància de la recerca en la creació. Ebru Gokdağ, d'EFETSA-European Federation of Education and Training in Street Arts (Turquia), també va parlar del paper del ciutadà en l'espai públic: "Un ciutadà no només viu en un lloc, sinó que el transforma." Segons el seu punt de vista, aquest canvi social ha de tenir una paper clau en el procés artístic. També va insistir en la necessitat de publicar online un manual de tècniques de taller/formació i de processos creatius.

"El carrer és el tema i la principal aula"

Julieta Aurora Santos

Els debats durant les dues sessions van anar més enllà de la formació tradicional per explorar pedagogies creatives i nocions de transmissió. Vam debatre les idees contemporànies que les preguntes suggerien: Què volem dir quan ens referim a pedagogies creatives per a les Arts de Carrer? Inclouen futurs artistes i públic? Com podem educar públic, responsables polítics, urbanistes, periodistes i altres membres del públic? Quin és el valor de la transmissió de coneixement sobre el teatre de carrer més enllà de l'àmbit de les Arts de Carrer? Quines són les informacions més importants i d'interès? També ens vam preguntar quin tipus de recerca és necessària per validar la importància de les Arts de Carrer en la cultura actual. Què volem dir quan parlem d'educació teòrica en les Arts de Carrer? Quin és el paper de la recerca acadèmica? Com encoratgem els estudiosos a analitzar les Arts de Carrer?

Les sessions sobre formació i transmissió es van dur a terme des d'un esperit de diàleg obert i de descoberta més que no pas amb la pretensió de tancar el debat amb un seguit de conclusions. Ens vam preguntar com serà l'educació de les Arts de Carrer en un futur i vam plantejar un canvi cap a un model pedagògic basat en l'intercanvi de coneixements entre estudiant/professor. **L'educació en les Arts de Carrer hauria de reconèixer la formació permanent i animar els futurs artistes a veure's com la "consciència de les societats", com a agents de canvi social.**

La idea és bona, però la pregunta és: com ho hem d'ensenyar? Com s'ensenyava la creativitat? No hi ha respostes fàcils, però les nostres idees tendien a anar cap a la creació d'espais pedagògics alternatius favorables a la creativitat, que siguin espais per "aprendre a escoltar", espais d'energia, espais que s'oposen a l'autocensura i valoren el pensament alternatiu, espais per escoltar la pròpia veu i per expressar-la o espais per explorar les diverses formes de recerca.

També vam parlar de la importància de validar processos creatius amb determinats grups de persones fora de l'àmbit de les Arts de Carrer, així com de la necessitat de fomentar la cooperació amb diverses institucions per promoure el canvi social des de dins. Ens vam preguntar si aquesta cooperació podria ser vista com una resistència. També vam recalcar la importància d'educar el públic.

Donar suport i formar els futurs artistes

Ens va semblar que la formació dels futurs artistes no versava únicament sobre programes i habilitats, sinó que havia d'implicar la formació, la provocació i la regeneració de les ciutats del futur, ciutats habitables, innovadores i productives en termes d'idees i possibilitats inimaginables.

Altres suggeriments més específics per a noves directrius d'educació en les Arts de Carrer del futur que van sorgir dels nostres debats incloïen el desenvolupament de pedagogies sobre Arts de Carrer construïdes sobre tres pilars basats en la recerca i les habilitats artísticopràctiques, la visió i creació artística i l'habilitat per establir una bona relació amb el públic; l'establiment d'una base de dades en curs d'oportunitats de formació disponibles actualment a Europa i la creació d'una xarxa internacional que enllacés els diversos programes. El panel també va ressaltar la importància de pensar en els programes de formació més enllà de l'ensenyament de les habilitats i de preparar els artistes del futur perquè construeixin, provoquin i activin les ciutats del futur, i perquè siguin ciutadans actius; com idear noves formes per ensenyar el públic, urbanistes, responsables polítics, periodistes... en les Arts de Carrer, i com fomentar col·laboracions entre artistes, educadors, arquitectes, paisatgistes i altres agents implicats en el desenvolupament de les ciutats del futur.

Com es formen els artistes del futur perquè construeixin, provoquin i activin les ciutats del futur, i perquè siguin ciutadans actius

Facilitadora

SUSAN HAEDICKE és professora associada de Teatre i Arts Escèniques a la Universitat de Warwick (Regne Unit). La seva recerca en teatre de carrer s'ha plasmat en articles i un llibre, *Contemporary European Street Arts: Aesthetics and Politics* (2013). Com a experta en aquest sector, ha estat avaluadora dels projectes finals dels estudiants de la FAI-AR (Marsella, França) i ha estat jurat de 'MiramirO Grand Prix' (Bèlgica). També ha treballat com a dramaturga professional a França, EUA i el Regne Unit.

**Curador: Jordi Duran,
FiraTàrrrega (Catalunya, Espanya)**

Ponents

EBRU GÖKDAG és una participant activa de SAWA (Acadèmia d'Hivern de les arts de carrer) i fundadora d'EFETSA (Federació Europea d'Educació i Formació al Carrer). És professora associada al Departament d'Arts Escèniques de la Universitat d'Andaolu (Turquia), amb una àmplia experiència en tècniques de "teatre de l'Oprimit" que ha desenvolupat a través d'un doctorat a la Universitat de Teatre A&M de Texas i d'un Master en Teatre a la Universitat de Nebraska-Lincoln.

JULIETA AURORA SANTOS és presidenta de l'associació cultural Contra-Regra, i fundadora i directora de la companyia Teatro do Mar (Portugal). En aquest doble rol ha investigat, dirigit i produït molts projectes culturals, socials i educatius. És la autora, directora i dramaturga d'unes 50 creacions de Teatro do Mar que s'han presentat en més de un centenar de festivals internacionals.

JEAN-SÉBASTIEN STEIL és el director de la FAI-AR, el programa de Formació Avançada de les arts en espai públic. Arran dels seus estudis de geografia va mantenir forts lligams al sud de la Mediterrània i un interès viu com l'art transforma les ciutats, els paisatges i els territoris. Excoordinador de la xarxa europea IN SITU (2003-2011) i exdirector de l'Usine de Tournefeuille (1999-2003), és expert internacional de les arts a l'espai públic.

COL·LOQUI: ENS VEIEM AL CARRER!

**Relatora: Josephine Burns,
Without Walls (Regne Unit)**

Facilitadora: Josephine Burns, Without Walls (Regne Unit)

Ponents: François Delarozière, La Machine (França); Miki Espuma, La Fura Dels Baus (Catalunya, Espanya); Arantza Goikoetxea, Hortzmu-
ga Teatroa (Euskedi, Espanya); Mario Gumina, Teatro Necessario (Italia); Noeline Kavanagh, Macnas (Irlanda); Anthony Missen, Company
Chameleon (Regne Unit); Wendy Moonen, Theater Tuig (Països Baixos); Pierre Sauvageot, Lieux Publics (França)

Curadora: Maggie Clarke, XTRAX (Regne Unit)

El desenvolupament de les Arts de Carrer al segle XXI

Les Arts de Carrer inclouen totes les formes d'art, tots els gèneres i totes les disciplines a qualsevol escala. Com a sector definit principalment pel lloc on actua, és possible identificar-hi qualitats estètiques i una estètica distintiva? Un col·loqui de vuit artistes i representants de les companyies productores de tot Europa va mirar de formular què són i què poden ser les Arts de Carrer al segle XXI.

Aquest col·loqui es va dissenyar per explorar l'estètica de les Arts de Carrer europees. Es va demanar als membres de la taula que responguessin diverses preguntes: Quines penseu que són les principals qualitats artístiques del treball de les Arts de Carrer al vostre país i com estan canviant i desenvolupant-se? Com afecta el context de carrer, parc o la ubicació concreta d'un festival/espectacle en la realització de les Arts de Carrer? Com afecten els propòsits/polítics/objectius/públic dels festivals en la feina que feu?

Els temes principals queden tot seguit resumits amb una selecció de cites dels ponents:

La política del lloc

Per a molts artistes de la taula, era important reivindicar la importància política dels artistes que ocupen l'espai públic. Per a alguns —com Miki Espuma, de la companyia catalana La Fura dels Baus—, els primers treballs de la companyia estaven directament relacionats amb el context social i polític, i creats com un mitjà de recuperació de la idea de celebració pública des de Franco. Avui dia, aquest esperit encara hi és, i Arantza Goikoetxea, de la companyia basca Hortzmu-
ga Teatroa, així com molts altres artistes del públic, es van fer ressò de la importància política de col·locar art a l'espai públic.

Fins i tot quan la motivació per crear l'obra no és directament política, hi ha nombroses formes en què l'espai públic influeix en la creació.

Per a Anthony Missen, de Company Chameleon (Regne Unit), **col·locar l'obra en un espai públic permet que l'esperit de compartir la impregni. En aquest cas, la política no es troba tant en la forma d'art en si com en el fet d'allunyar l'art de les institucions i fer-lo visible i accessible a tothom.**

El caràcter artístic de l'espai

En molts sentits, però, l'espai és, en si mateix, una part primordial de l'art.

François Delarozière, de La Machine (França), va parlar dels creadors de les Arts de Carrer com a experts en "la ciutat", que fan possibles moments de transformació a través dels aspectes comercials, urbans, residencials i socials de la ciutat. Això és cert en el cas d'una companyia com La Machine, en què l'obra està dissenyada com a resposta a la geografia d'una ciutat, i la seva magnitud implica que residents,

---

els creadors de les Arts de Carrer com a experts en "la ciutat", que fan possibles moments de transformació a través dels aspectes comercials, urbans, residencials i socials de la ciutat

treballadors i visitants en percebran l'impacte.

Aquesta relació entre l'art i la localització no és exclusiva de les representacions que es fan a la ciutat. Wendy Moonen va explicar que en els espectacles del Theater Tuig (Països Baixos) hi ha una diferència entre la idea d'"Arts de Carrer" i "Actuació a l'Aire Lliure". La química de la localització (no necessàriament urbana) i l'espectacle crearan una experiència especial compartida pel públic. De forma similar,

Pierre Sauvageot, de Lieux Publics (França), va parlar del poder que tenen les Arts de Carrer de capturar moments únics en el temps i l'espai, i va evocar un instant especialment intens, quan una forta tempesta durant la representació de Champ Harmonique va donar una dimensió memorable a la representació. Tots els membres del panel es van esforçar a plasmar d'alguna forma aquests moments en la seva obra: "Som enginyers de la imaginació i fem visible l'invisible", va afirmar Noeline Kavanagh, de Macnas (Irlanda). Se'n va fer ressò Mario Gumina, del Teatro Necessario (Itàlia), que sentia que, com a artistes, l'obra creada es reflectiria en la política, però aportaria poesia i màgia a aquestes reflexions.

"Som enginyers de la imaginació i fem visible l'invisible"

Noeline Kavanagh

El públic i els ciutadans

Hi havia divergència d'opinions entre els ponents pel que fa a l'emplaçament del públic: "Ningú pensa en el públic mentre es crea una obra — no fins que hi són", va dir un d'ells; però altres no hi estaven d'acord: "Sempre penso en el públic. Aquest és el meu paper com a artista, crear obres per a un públic."

Hi va haver una gran polèmica a propòsit dels canvis que, en el món de les Arts de Carrer, ha experimentat la relació de l'artista i el públic. El públic és sovint molt més que un espectador; en alguns casos, els artistes fan participar el públic en tallers, de vegades el conviden a formar part de l'espectacle, o fins i tot, alguns cops, l'espectacle es basteix sobre la interacció del públic. En aquests casos, **la participació no només té a veure amb la representació, sinó que forma part del paper més ampli de l'artista a l'hora de construir comunitats i incentivar la ciutadania**. Les Arts de Carrer desenvolupen un paper significatiu en aquest àmbit (sovint lligat a l'ús i l'ocupació de l'espai públic), que es pot veure com un avenç important de la forma artística.

Nova tecnologia

La taula de ponents va analitzar l'impacte de les noves tecnologies en el món de les Arts de Carrer. Hi va haver acord general en el fet que les Arts de Carrer treballen "al moment" i que no es poden traduir adequadament a una plataforma digital. Tanmateix, és típic veure centenars de membres del públic fotografiant i gravant les Arts de Carrer amb els seus telèfons mòbils i compartint l'experiència a través de les xarxes socials. Això permet una ràpida i generalitzada comunicació sobre els esdeveniments a mesura que succeeixen i la majoria dels artistes aprecien la comunicació directa i immediata que les xarxes socials faciliten entre els artistes i el públic, tot i que es va plantejar la qüestió de si això interrompia l'experiència del públic.

Col·laboracions entre artistes i organitzadors

Els directors i organitzadors de festivals saben que el públic que va a veure els seus espectacles és ampli i divers, i han de planificar en conseqüència, observar les normes de salut i seguretat, col·laborar amb les autoritats locals i assegurar-se que l'obra és apta per a un públic de totes les edats i cultures. Els ponents van analitzar si això generava limitacions o restriccions en la feina dels artistes. Hi ha el perill que si mirem d'assegurar la idoneïtat de tot el que fem, acabem esterilitzant o censurant l'obra? Els membres de la taula van reconèixer la importància de protegir els artistes contra restriccions oneroses, i la voluntat per part dels artistes i organitzadors de treballar plegats i compartir agendes. Es va acordar que els artistes i els organitzadors han de treballar de manera més estreta, copsar les necessitats dels uns i els altres i educar els responsables polítics.

Intercanvi de coneixements i treball col·laboratiu

Els ponents i els delegats de conferència van estar d'acord que, a part d'aprendre els uns dels altres, també ho havíem de fer d'altres formes d'art i tecnologies. La recopilació de proves convincentes — tant a través de casos pràctics com de dades— podria ajudar-nos a entendre com establir col·laboracions, en què les Arts de Carrer podrien ser més ambicioses. A mesura que el reconeixement i el respecte per les Arts de Carrer creix, podem forjar noves col·laboracions i veure sorgir obres ambicioses.

A mesura que el reconeixement i el respecte per les Arts de Carrer creix, podem forjar noves col·laboracions i veure sorgir obres ambicioses

Recomanacions

Per gaudir de la diversitat de les Arts de Carrer i entendre com estan creixent, **cal compartir i promoure el coneixement sobre la varietat de formes amb què treballem en espais exteriors** —els carrers, el paisatge, espectacle en un indret específic i en celebracions de tota mena, des de grans festivals fins a ambients íntims en les vides dels col·lectius. Hem de recopilar informació sobre els diferents tipus de col·laboracions amb què ens comprometem; així podrem aprendre com es forgen les aliances entre els finançadors, artistes, promotors i responsables polítics i entendre millor el valor de les noves formes de compromís amb diferents públics en papers diferents: com a comunitats, participants i observadors.

Facilitadora

JOSEPHINE BURNS és una consultora amb una àmplia experiència especialitzada en arts, cultura i economia creativa i és la presidenta executiva del consorci Without Walls (Regne Unit). Després de deixar l'Arts Council el 1991, va fundar BOP Consulting liderant una gran gamma de projectes, incloent l'informe d'impacte d'Edimburg Festivals i treballant amb empreses com Glasgow Citizens Theatre, LIFT, Streetwise Opera i la revisió del programa de desenvolupament de talents finançat per Esmee Fairbairn Foundation. Com a independent, està treballant amb organitzacions com el Festival Fringe d'Amsterdam.

Ponents

FRANÇOIS DELAROZIÈRE és director artístic i fundador de la companyia "La Machine" (França). Com a dissenyador i constructor de decorats mai ha deixat d'explorar el món del teatre i la ciutat. És docent al Departament d'Escenari i Disseny d'Escenografies de la Escola Nacional d'Arquitectura a Nantes. També és membre de la comissió de la DGCA "Escrivint per al Carrer" i del consell assessor de la FAIAR, Formation supérieure d'art en espace public.

MIKI ESPUMA és un dels 6 directors artístics de la companyia catalana "La Fura dels Baus". Al 1980 es va unir al grup com a músic i director creatiu amb diferents actuacions i projectes. Al 1992 va començar la seva direcció artística amb l'actuació de la clausura dels jocs paralímpics de Barcelona. Va compondre la música i va dirigir actuacions al Festival de Singapur i al Festival Sziget de Budapest. Actualment treballa com a director, compositor i coordina tots els aspectes musicals de "La Fura dels Baus".

ARANTZA GOIKOETXEA és membre de la companyia basca Hartzmuga Teatrea, des de 2001, on participa tant com actriu com en la idea i creació dels diferents espectacles. Es va formar en Interpretació Dramàtica a l'Escola Antzerki Basauri durant 4 anys i en dansa amb diferents companyies. Té més de 15 anys d'experiència com a artista de carrer en creacions per a espais convencionals i no convencionals.

MARIO GUMINA és actor i director de la companyia Teatro Necessario (Itàlia), creada al 2001, amb la qual ha dirigit diversos espectacles que han estat representats a tot el món. Es va formar a l'escola de Marcel Marceau i amb Ctibor Turba i Pierre Byland. Des dels inicis no ha cessat en la seva activitat de creació i direcció d'espectacles que combinen el circ contemporani i el teatre. Ha estat director de diversos espectacles per al Teatro Laboratorio di Brescia i codirector de la companyia francesa L'Excuse of Lyon.

NOELINE KAVANAGH és la directora artística de Macnas (Irlanda), companyia d'arts escèniques amb seu a la Universitat Nacional d'Irlanda a Galway (NUIG). Va començar la seva carrera al Festival de Teatre de Dublín al 1994. Des de llavors ha treballat en nombroses companyies. Les seves produccions amb Macnas inclouen espectacles premiats a l'Absolute Festival Fringe (2010) o al Festival de Primavera Chaoyang de Beijing (2013). Macnas ha girat per Xina, Austràlia, Moscou, Lituània i el Regne Unit.

ANTHONY MISSEN és el director artístic de la Companyia Chamaleon, que fa cofundar al 2007. Ha produït i coreografiat actuacions tant per a escenaris com per a carrer. Va ser membre fundador del "New Collective Movement". Ha desenvolupat programes educatius d'èxit en diferents països, amb un enfocament particular en els joves, i els infants desfavorits o en situació de risc. Ha estat professor a la majoria de les principals institucions de la dansa contemporània britànica i a diverses companyies de dansa professionals en molts països.

WENDY MOONEN és la productora de Theater Tuig, companyia creada al 1999, que formen membres de diferents disciplines artístiques per crear espectacles convencionals i site-specifics que combinen música, imatge i teatre. També és programadora i productora de diversos festivals especialitzats en circ i arts de carrer com Circo Circolo i el Festival Oreol.

PIERRE SAUVAGEOT és director de Lieux Publics, el Centre Nacional de Creació per a les arts en espais públics a França. Lieux Publics és l'organització líder d'IN SITU, la xarxa de creació per a l'espai públic, amb el suport de la Comissió Europea des de 2003, que ha donat suport a més de 150 artistes. Pierre és inventor musical, autodidacta, compositor i dissenyador de so, sovint per encàrrec de La Strada.

Curadora: Maggie Clarke, XTRAX (Regne Unit)

ORGANITZADORS I COL·LABORADORS

Organitzadors

Des de 2003, la xarxa Circostrada treballa per desenvolupar i estructurar el circ i les arts de carrer a Europa i més enllà. Amb més de 70 membres, contribueix a construir un futur sostenible per a aquests sectors en potenciar els agents culturals a través d'accions d'investigació i recerca, intercanvis professionals, promoció, enfortiment de capacitats i informació.

CENTRE NATIONAL DE RESSOURCES DES ARTS DE LA RUE ET DES ARTS DU CIRQUE

Coordinador de la xarxa, HorsLesMurs és el centre de recursos nacional francès per al circ i les arts de carrer. Fundat l'any 1993 i finançat pel Ministeri de Cultura i Comunicació, treballa per al desenvolupament d'aquests sectors a través d'activitats de documentació, formació, assessorament, xarxes de treball, recerca i publicació.

TEATRE AL CARRER

FiraTàrrrega és el mercat internacional de les arts escèniques que té lloc anualment a Tàrrrega el segon cap de setmana de setembre. Fundada el 1981, és un gran aparador de l'actualitat escènica, amb interès especial en les arts de carrer, els espectacles visuals i els no-conventionals.

Els objectius principals de FiraTàrrrega són la dinamització del mercat de les arts escèniques, obrint la porta a la internacionalització de les companyies catalanes; el suport a la creació dels artistes, l'impuls de la formació, centrada en la creació artística i la gestió de la cultura i la generació d'aliances estratègiques per desenvolupar circuits o produccions transnacionals d'arts de carrer.

Agraïments

Tots els curadors, facilitadors i ponents de les sessions. A Antònia Andúgar, Esther Campabadal i les directores de les oficines de la Generalitat de Catalunya a Europa, Elena Díaz (AC/E), Teresa Carranza i Susana Millet (IRL), Yannick Rascoüetand i Carme Muntané (Institut Francès de Barcelona), Àlex Navarro (Creative Europe Desk Media Catalonia), David Marín (Nau Ivanow), David Berga, Gijs van Bon, Toni Tomàs i Toti Toronell, els responsables i personal de l'ICUB i La Caldera Les Corts, Carles Gabernet i Joan Pla (infraestructures.cat), Koen Allary i el Grup de treball d'Advocacy de Circostrada, Josep M. Cucurull i els equips de FiraTàrrrega i HorsLesMurs.

Col·laboradors

Amb el suport de:

Co-funded by the Creative Europe Programme of the European Union

institut ramon llull
Catalan Language and Culture

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Amb la participació de:

BARCELONA

Crèdits

Grup de Treball de Fresh Street:

Pilot: Mike Ribalta FiraTàrrrega (Catalunya, Espanya)

Maggie Clarke XTRAX (Regne Unit)

Bruno Costa & Daniel Vilar Festival Imaginarius (Portugal)

Jordi Duran FiraTàrrrega (Espanya)

Lucy Medlycott ISACS (Irlanda)

Goro Osojnik Ana Desnetica (Eslovènia)

Elodie Peltier & Remy Bovis Coopérative De rue et De cirque (2r2c) (França)

Tanja Ruiter & Huub Heye HH Producties (Països Baixos)

Celine Verkest MiramirO (Bèlgica)

Equip de Coordinació:

Montse Balcells Nadal FiraTàrrrega

Marion Marchand i Anne-Louise Cottet Circostrada Network

Caterina Massana Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Equip de producció:

Berta Pérez de Tudela, Elisabet Rius i Vera Erenbourg FiraTàrrrega

Imatge de la portada Maura Morales /

TIME, Dusseldorf (2012) © Gorka Bravo

Disseny gràfic de la portada Frédéric Schaffar

Disseny gràfic d'aquesta publicació Sopa Graphics